

oprac.
Mg.
luty 196

popisek na nr 71
XV'0821

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Armii Krajowej Pomorskie Armii Krajowej
Polskiej Służby Polek
87-1, 3 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 5048 56 65 22 186
www.fundacja-zawackie.pl
NIP: 521-000-1506 6000 0000 5002 0244

Nieszawa
AK

#Depta Józef
ps. "Gołąb"

M: 71/680 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — *Depta Józef*

J: N-71/6803om.

Nieszawa AII

I/1. Relacja *k. 5 s 1-6*

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 2 s. 1-2*

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 4*

VI. Fotografie *brak*

1/1 Relacja:

1. Relacja Józefa Depty spisane przez Henryka Gronkowskiego, ręk. oryg. k. 3 s. 1-3
5.04.1982
2. relacja, jak wyżej, bez daty spisane przez H. Gronkowskiego, ręk. oryg. k. 1 s. 4-5
3. relacja, jak wyżej k. 1 s. 6.

z 5.04.1982 1. 1.

Relacja Lepty Józefa Antonka P.K ps. „Galaż” w Dobrem

- „Przysięgę odebrał ode mnie oficer Wojsk Polskich Jęży Gajewski i nadał mi imię „Galaż”. Było to prawdopodobnie wiosną roku 1943. Pewnego razu mówił Gajewski do mnie tak: Mam pod moją komendą dobrych oficerów:
- ✓ jeden to nauwyciel (Swieciński - Hgr.) z sąsiedniego Broniewa, drugi to nauwyciel z sąsiedniej
 - ✓ Trzywosządzy, Lewandowski. Gajewski mówił mi, że skierował go tutaj do pracy, dsiedzić Dobrego, (Józef Czernicki (w czasie okupacji po utracie worku w wojnie wrzesniowej przebywający w Warszawie).
- Znajomość Gajewskiego z Czernickim pochodziła zapewne z wojska. Około jesieni roku, zdaje mi się, 1943 Gajewski zniknął nagle. Zarówno szukano go w całym folwarku. Później okazało się, że Gajewski przysłał do Swiecińskiego list pisany w Sierawie, w którym wyjaśniał, że musiał na kilka dni wyjechać gdyż otrzymał wiadomość iż rodzina jego będzie teżdy, przez Sierawę, wcielona na roboty do Siemiec.

- ✓ „W położonym przy sosie parku dworskim pokazywał nam (Galażowi) i zapewne „Jaskółce” (Hgr.) miejsce, w którym urządzimy zasadzkę na uciekających od Radziejowa z końcem wojny Niemców.” „Bo P.K. należał też tutaj przy stelmach majątkowy ale tego mniej braliśmy w rachubę jako odwieka mniej aktywnego.”

2. 2.
Cięż dalszy relacji Gołebia:

✓ "Natomiast także Theresińskiego" - mówi dalej Gołeb. Theresiński był komendantem Fabrycznej Straży Porządkowej w Sabrem. Był b. energiczny, jędrzył autem jak diabeł, podkierowali go nawet Niemcy. (Theresiński był zasodowym profesorem Hfi)

✓ "Ja jestem - mówi Gołeb" urodzony w r. 1903 i sądzę że Gajewski był też w tym, lub sąsiednim roku urodzony."

"Dziedzie Cernicki uoyzył mi przed wojną, pisaniem podwornowym pod którego nadzorem znajdowały się: spichlerz, obory, chlewy, stajnie. Na tej funkcji porostawiałem pracę czas okupacji. Moja postawa, energia i dar organizacyjny podobaly się Freyhändelowi. To pozwalało mi na dużą swobodę w smuglowaniu ciałat nerwowych, wetrny owerej, grochu, siudy i t. p. dla pracowników majątku i pracowników Kuchawii Sabre. Były tego w sumie ogromne ilości." (Te fakty potwierdza całkowicie Józef Sochocki ps. „Dziurkacz” Hfi.)

✓ "Giedy po wojnie - mówi Gołeb" - pokazywalem się na drogach publicznych ludzie znajomi kłaniali mi się z dużą uprzejmością i szacunkiem, co wprowadzało w zdziwienie ludzi obcych i nie wtajemniczonych. Pytali oni: czy wy Septa jesteście jakim księciem lub dziedziem, że tak wam się ludzie kłaniają?" Septa opowiada dalej: "Sturba majątkowa miała prawo brać słoneg dworską do swych chlewois przy mieszkaniu. Nosili ją ludzie w linych smopkach i rozpraszali na dworskim podwórku. Wtedy zaproponowalem Freyhändelowi aby ludzie skłonić do

Relacja Józefa Septy ps. "Golaż" członka D.K.

Septa był przed wojną robotnikiem w maj. Sabre. Driedric Bremicki uwięził go jenerale przed wojną, pisane podwójnym. Funkcję tę pełnił z duża zdolnością, także u Niemców, co pozwalało mu oddać ogromne usługi aprowizacyjne dla oddziałów DK i ogółu ludności, np. kupiono od wpływawego urzędnika Volksdeutscha Frieskego Jana chudek krowy i ustawiono do dworskiej obory a wyprawacono na nie dla Polaków krowy kusta. Dalej: pracownicy mieszkający przy majątku mieli prawo nosić resztek sropy słomy dla swęj przydomowej hodowli. Stoma kasniecała fakty podwójne więc "Golaż" zaproponował komisarzowi zobowiązanie kiedri do woszenia słomy w worach dla zaskowania czystości. Komisarz wydał zarządzenie i teraz kiedrie mogli spokojnie na dwie worka wpuścić ze śpichnia suty, zboże, wchaz i t. p. gooshy. Dalej: jeżeli urodził się cielak męarty to go pokazywano komisarzowi jako następnyg noworodka męartwego i zdrowe cięło oddawano kiedriom w Sabrem do konsumpcji.

Dalej "Golaż" mówi: "Tysięg odebrał ode mnie Gajewski, i nadał mi i niez "Golaż". Było to wiosną roku 1943. Gajewski był zdolnym tleniarzem na majątku. Pewnego razu mówił do mnie, że skierował go tutaj do pracy driedric Bremicki (wieny że Gajewski poznał się z Bremickim w szpitalu wojskowym po rannach w kampanii wrześniowej). Gajewski mówił mi, że ma zdolnych oficerów w osobach naczycał: Świecowskiego z bliskiego Brancowa i Szwandrowskiego z pobliskiej Kompanz dry." So bre 5.11.1982 H97 subhanti

Handwritten text at the top of the page, partially obscured by a fold.

Septa odbył służbę wojskową w lotach dwudziestylet.

5

II. Materiały uzupełniające: Depta Józef

1. H. Gronkowski: wypis z relacji Włó-
dsiniense Wresimskiego - sabotas
gospodarzy, nstp. onyq. (22.04.1982) k. 1 s. 1
2. List H. Gronkowskiego do E. Zawackiej
z III 1990 - dotyczy J. Depty -
nstp. onyq. k. 1 s. 2

do relacji Włocławskiego Włodzimierza ps. "Kruk".

Dotyczy ogromnych ilości materiałów i prowiantu wyprawa drzewy z maj. Sobie w czasie okupacji na korycie AK i społeczeństwa polskiego. Kiedy przystępowano do miedzenia stogów to z góry można było przewidzieć i szacować ile dany stóg może wydać ziarna. Ustalono też z góry że na tyle dużych stogach stojących obok siebie i do jednoczesnego miedzenia przeznaczonych trzeba ułożyć przy najmniej 100 kwintali i utać je przed prowadzeniem przez Włocławskiego kręgowicza. Tak też pisał podwórnicy Sępa ps. "Gódek" meldować wielokrotnie wywieźć owies a uboższe 100q wspólnie z "Jasbótką" (Gruuska) do ludzi rozprowadzić. Czasem powstawały niecierności w zapisach i trzeba było całe noc pracować aby stworzyć dokumentację i zapisy pozwalające uniknąć wątpliwości.

Podobnie było z wyprawa drzewy mleka.

Linia 22.10.1982.

do relacji "Kruk"

zapisat H Gronkowski.

III 1990

Wielec Szanowna Ojciecna i Droga Pani Profesor!

Wspólnie z Panie, przypadek jej kamienia obrotowego w kamieniu.

Sopła już nie żyje. Moja firma miała napisac 1900,- mięt

był nawet stary. Chłop duży, kłósty i ostrogi bezowym dworku
płacie. Po wojnie wziął na foliaku białe parcie (przy srozie do Rostropia)

i tam go odwrócić. Moje podam jeszcze coś pisane w tegi

zprawy przez Wroniński, który też nie żyje. Ten Sopła był rolnikiem

foli, białe w Brzniech i jako energiczny chłop został takim pisan

nam podziwować, — bliżej do śpiącego (śpiącego, nieopierzone) i tak

został w Świercie pod Gajewskim.

/ H. Gronkowiński /

T:R: 71/680 Pom.

Wieszka

Depta Jozef
v. Marty informacyjne
k. 4

Septa Jurek ps. "Goleb" ur. 1903

Wierawa
PK. 1.

Pracę podworną w maj. Dobrze przed i w czasie wojny.
Zaufany por. Jęnego Gajewskiego, kmdta pow. wierawskiego,
zatrudnionego także na tym folwarku w biurze.
Jako dobry organizator pracy w wojnie uzyskał się
aprobatę niemieckiego komisarza, co pozwalało mu
na dawanie obywateli pomocy materialnej dla lud-
ności dobrego w miesie, siołach, siołach pastew-
nych i w celnie.

Dob. relacja Goleb i Gajewskiego.
archiwum doc. Elżbiety Zisackiej

T

M-74

AK Mieszawa

2.

Depła Gózel + Gózel

W drugiej połowie września z Wrzesińskim
Włodzimierzem odkryli dużą ilość broni
półki porzuconej prawdopodobnie przez
Czechów i Włochów. Bronia wzięli sobie
do reki Pto

nl. Wrzesińskiego

AH

Włodzawski 3.
AV.

Dep'to J'ist

Żołnierze AV., którzy nie tylko w działalności
Jana Chmielowskiego (ukazywali sobie
wartościowe osiągnięcia, prowadzili na-
uczniów konsp. z brocią, amunicją i żywnością
konkretni w Dobrotę).

Zob. T.: Chmielowski J., korp. Włodzawski, I/1/c. 3

MM-PC

Depta Józef
ps. "Gota, b"

Mieszana⁴
Rk

zob. Lio'rkowski B., Polska
Podsiemna no. Gijawach...
Tomii 212, 264, 273, 278

W. XI'114

oprac. H. Hamulacha
listy 1986

DEPTA JÓZEF
"GOŁĄB"

ARCHIWUM
Kilka...
M-71

++
M-71 / 680 NIESZAWA
DEPTA JÓZEF
"GOŁĄB" 18

Depta
Józef